

Első round

Petőfi afférja Mészáros Lázár, tábornokkal

Mészáros Lázár Petőfit egyenruhája helyes viselésére utasítja, amin a katona / költő elképesztően felháborodik, lévén igencsak tudatosan és mi tagadás, feltűnően öltözködik.

Petőfi megírja az alábbi verset. Az egész Magyar Királyság tudja, ki a címzett és a tábornok vihog, aki, mivel neve nincs leírva, tehetetlen.

EGY GOROMBA TÁBORNOKHOZ

Tábornok úr, én nem tartom magam
Nagy embernek, de akkorácska csak
Vagyok, hogy oly parányok, aminő ön,
Levett kalappal szóljanak velem.
S ön engemet gorombaságival
Elhalmozott, hogy két orcám pirúlt.
Igen, pirúltam, de nem magamért,
Pirúltam a magyar sereg miatt,
Hogy annak egy ily tábornokja van.
Tábornok úr, van ellenség elég,
Gorombáskodják azzal, ott szabad,
De bánjék szépen a jó honfiakkal,
Különben azt hisszük, hogy őket el
Szándékszik ön kergetni a seregből,
És ez kemény vád lenne majd, kemény vád.
S gorombaságit épen rajtam úzi!
Nem fél-e ön, hogy tollamnak hegyére
Tüzöm fel önt? ez a toll, istenemre,
Hegyesb a törnél s lelkiismeretnél,
S akit megszúrok véle, fáj neki
Még akkor is, ha a sír férgei
Cirógatják ott lenn a föld alatt.
Kiírnám önt itt név szerint, de amit
Saját kardjával tenni képtelen,
Tollammal tenni én nem akarom,
Nem fogom önt megörökíteni.
Csak azt ajánlom, hogyha még leszen
Szerencsétlenségünk egymáshoz, akkor
Beszéljen velem emberségesen,
Mert én ugyan nem tartom magamat
Nagy embernek, de akkorácska csak
Vagyok, hogy oly parányok, aminő ön,
Levett kalappal szóljanak velem.

Debrecen, 1849. május 7.

Második round

A Klapka-affér

Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc idején járunk.

1849 tavaszán Bem tábornok csatára készülve segítséget kér a környékbeli csapatoktól.

Villám alezredes csatlakozik Bemhez, amiért felettébe, Vécsey Károly ezredes megbünteti.

Bem ezt elfogadhatatlannak tartja és levelet ír az ezredes ellen, melyet a *Honvéd* című lap közöl.

A becsmérlő levél hazaárulónak és gyávának nevezi Vécsey tábornokot.

A Vécsey tábornok elleni gorombaságokat Petőfinek tulajdonítják, aki ekkor Bem seregében szolgál.

Valójában Bem utasítására Petőfi csak lefordítja a szöveget (franciáról magyarra), és Bem megbízásából teszi azt közzé a *Honvéd* c. lapban.

Petőfi mint Bem futárja, gyanútlanul érkezik Debrecenbe.

Az ügy addigra már Klapka György helyettes hadügyminiszter elé kerül, ő is Petőfit tartja a levél írójának. Szóváltás kerekedik közöttük nemcsak a levél miatt, hanem azért is, mert Petőfi ezredesi ruhában jelenik meg előtte, holott hivatalos kinevezést még nem kapott.

Klapka úgy dönt, hogy vizsgálatot indít a levél ügyében és megtiltja a költőnek Debrecen elhagyását.

Petőfi ezt megtagadja, mondván, hogy Pestre kell indulnia fontos ügyeket intézni, és dühében lemond tiszti rangjáról, sőt a hadseregtől való kilépését is bejelenti.

A tilalom ellenére Petőfi Pestre indul és útközben levelet ír Klapkának, amelyben visszavonja lemondását és kéri őrnagyi fokozata visszaadását. Petőfi figyelmezteti Klapkát, ha ezt nem teszi meg, akkor a hírlapokban fog a nyilvánossághoz fordulni: „igen élesen fogom megírni, mert az én tollam olyan éles, mint akármelyik kard a hadseregben”.

Újabb összetűzésre Görgey Arthur tábornok főhadiszállásán kerül sor, ahol Klapka véletlenül találkozik Petőfivel. Klapka nyomban le is tartóztatja és bezáratja az Óra-villa egyik szobájába, ahonnan Görgey kérésére engedik csak ki.

Petőfi szabadulása után elhatározza, hogy lemond tiszti rangjáról.

(Pár hónap múlva, 1849 júliusában Bem segédtisztjeként Petőfi újra őrnagyi rangot kap.)

Olvassátok el Petőfi Klapka Györgyhöz írott levelét!

Szolnok, Május 8-án, 1849.

Hadügyminiszter úr!

Ön 1) nem tartotta elegendőnek az én becsületszavamat bizonyos dologban; ön 2) föltette felőlem, hogy kineveztetés nélkül viselem az őrnagyi ruhát; ön 3) csak orvosi bizonyítvány mellett akart szabadságra bocsájtani, s ön 4) megtiltotta, hogy ne irjak; mindez röviden ennyi: 1) Petőfi nem becsületes ember, 2) Petőfi szemtelen s hiu világcsaló, 3) Petőfi rossz hazafi, mert távozik a csataterőről s betegséget hazud, 4) ön Petőfinek korlátlan ura, mint voltak a Nemzetnek a Habsburgok, kik azt előleges cenzúra alá vetették.

Uram!

Ezek olyan dolgok, amelyekért békés időben személyes elégtételre hívtam volna s tán lelőttem volna önt, mint a verebet, mert én meglehetősen lövök; (...)

Hát én most hallgatok, a lemondásomról csak a kósza, ferde hírek által értesített közönség reám - az igazat nem tudva - kigyót-békát fog hányni; hogy tehát ez ne történhessék, nekem meg kell írni a magam igazolása végett, egész találkozásomat és beszélgetésemet önnel, s ha megírom, igen élesen fogom megírni, mert az én tollam oly éles, mint akármelyik kard a hadseregben, és ha ezt teszem, én istenemre mondom, nem tudom, mi következése lesz, de ha legkisebb lesz is, lesz annyi, hogy ön elveszti a magyar nemzet előtt minden igényét a humánus és illedelmes ember címre. (...)

Hadügyminiszter úrnak

alázatos szolgája

Petőfi Sándor m. k.

Meglepőek a Petőfi-válaszok, s egy markáns, jó humorú, kérlelhetetlen és makacs embert sejtetnek, aki tartja magát saját elképzeléseihez, legyen szó demokráciáról vagy öltözködésről. Tervezzétek meg a kortárs Petőfi ruházatát! S tartsátok az alkotás közben szem előtt, hogy egy egyenlőségpárti, szabadságharcos öltözékét alakítjátok!

